

Felnőttképzés, vállalati képzés

Szerkesztette:

Barizsné Hadházi Edit

Polónyi István

Debreceni Egyetem – Közgazdaságtudományi Kar
2004

TARTALOM

1. BEVEZETŐ (POLÓNYI ISTVÁN)	7
2. A FELNŐTTKÉPZÉS ÉRDEKELTSÉGI RENDSZERE (POLÓNYI ISTVÁN)	9
2.1 Bevezetésül – az elemzés célja	9
2.2 A felnőttképzés fogalma	10
2.3 A felnőttképzés hazai jogszabályi keretei	11
2.4 A felnőttképzés hazai részvételi jellemzői	13
2.4.1 Az iskolarendszerű felnőttképzés részvételi jellemzői	13
2.4.2 Az iskolarendszeren kívüli szakképzés	14
2.4.3 A munkahelyi képzés	14
2.5 A felnőttképzés részvételi jellemzői a fejlett országokban	15
2.6 A felnőttképzés aktorainak motivációi	20
2.6.1 Az egyének motivációi	20
2.6.1.1 Egyéni oktatási és felnőttképzési megtérülési ráták	21
2.6.1.2 A tanulás motivációi – szociológiai megközelítésben	23
2.6.2 A munkaadók motivációja, magatartása	27
2.6.2.1 A vállalatok képzési politikája – nemzetközi vizsgálatok	29
2.6.2.2 A vállalatok képzési politikája – hazai tapasztalatok	30
2.6.2.3 A képzési kiadások	31
2.6.2.4 Az oktatási kiadások vállalaton belüli megoszlásának néhány jellemzője	33
2.6.3 Az oktatás tervezettségének irányításának formalizáltsága	35
2.6.3.1 Oktatási aktivitás	35
2.6.3.2 A képzés céljai	39
2.6.3.3 A vállalati vizsgálat néhány következtetése	39
2.6.4 Az állam motivációi	41
2.6.4.1 Az oktatás és a felnőttképzés társadalmi megtérülési rátái	42
2.6.4.2 A felnőttképzés munkanélküliség csökkentő hatása	44
2.7 A felnőttképzés ráfordításai	48
2.7.1 Az iskolarendszerű felnőttképzés államháztartási ráfordításai	48
2.7.2 Az iskolarendszeren kívüli szakképzés államháztartási kiadásai	53
2.7.3 A felnőttképzés egyéni és munkáltatói kiadásai	56
2.7.4 A felnőttképzés szereplőinek összes ráfordítása	57
2.8 Korszerű eszközök a felnőttképzés finanszírozásában	58
2.8.1 Számlák, hitelek és kedvezményezésük	58

2.8.2	A voucher	61
2.8.3	Néhány javaslat és próbaszámítás az egyéni számla és a voucher alkalmazására.	62
2.9	Befejezésül	70
2.10	Irodalom	75
2.11	Melléklet	78
3.	A VÁLLALATI KÉPZÉSPOLITIKA KUTATÁSÁNAK NÉHÁNY NEMZETKÖZI TANÚSÁGA (BARIZSNÉ HADHÁZI EDIT)	84
3.1	Bevezető	84
3.2	Rövid betekintés néhány OECD ország szakképzési rendszerébe	84
3.3	Empirikus kutatások vállalat által finanszírozott ember tőke fejlesztésről	86
3.4	Empirikus kutatások Európában	94
3.5	A vállalati képzések néhány adata Európában	96
3.5.1	Képzési ráfordítások a vállalatoknál.	97
3.5.2	A képzésre fordított napok száma évente.	98
3.5.3	A képzési igények felmérése.	99
3.5.4	A képzések értékelése	100
3.6	Összefoglaló megállapítások a nemzetközi kutatások eredményei alapján	101
3.7	Irodalom	103
3.8	Melléklet: A képzés hatása különböző gazdasági jellemzőkre (bérek, termelékenység, stb.)	104
4.	A VÁLLALATI OKTATÁSI POLITIKA – ESETTANULMÁNYOK ALAPJÁN (KUN ANDRÁS ISTVÁN)	106
4.1	Bevezető	106
4.2	Esettanulmányok	108
4.2.1	A kis és kis-közepes vállalatok csoportja (I. csoport)	109
4.2.1.1	Külföldi magántulajdonban lévő, felsőruházati termékeket gyártó kft. ('F' vállalat)	109
4.2.1.2	Hazai magántulajdonban lévő fémmegmunkáló és szerelvénygyártó kft. ('G' vállalat)	111

4.2.1.3	Önkormányzati tulajdonú távhőszolgáltató és ingatlankezelő részvénytársaság ('H' vállalat)	111
4.2.1.4	A három vizsgált vállalatnál tapasztalt jellemzők összegzése .	113
4.2.2	A közepes és a kisebb nagyvállalatok csoportja (II. csoport)	114
4.2.2.1	Vegyésvállalati magántulajdonban lévő útépítő részvénytársaság ('C' vállalat)	114
4.2.2.2	Magyar magánbefektetők tulajdonában lévő bortermelő és értékesítő részvénytársaság ('E' vállalat)	116
4.2.2.3	A két vizsgált vállalatnál tapasztalt jellemzők összegzése . . .	118
4.2.3	A multinacionális, és a nemzeti nagyvállalatok csoportja (III. csoport)	118
4.2.3.1	Multinacionális vállalat elektromos fogyasztási cikkek gyártó, magyarországi leányvállalata ('A' vállalat)	119
4.2.3.2	Döntően külföldi tulajdonú, de hazai irányítású közműszolgáltató ('B' vállalat)	121
4.2.3.3	Multinacionális vállalat magyarországi gépgyártó leányvállalata ('D' vállalat)	125
4.2.4	A három vizsgált vállalatnál tapasztalt jellemzők összegzése	127
4.3	Következtetések	128
4.4	Irodalom	130